

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ ИНСТИТУТ ЗА ИСТОРИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ		
Изходящ №	дата	201 г.
Входящ № <u>290</u>	дата <u>27.04</u>	201 <u>5</u> г.
София 1113, бул. Шилченски проход № 52, бл. 17 тел.: 02/ 979 29 98 ; факс: 02/ 870 21 91		

СТАНОВИЩЕ

на доц. д.и.н. Манчо Веков

за научната дейност на доц. д-р **Йорданка Маринова Гешева**,

кандидат за заемане на академичната длъжност „Професор“,

по научна специалност – 05.03.21 „Документалистика, архивистика,

палеография (включително историография и източникознание)

Кандидатът за заемане на академичната длъжност „Професор“ доц. д-р Йорданка Гешева се явява на обявения конкурс с 4 монографии (две преди хабилитацията и две след това) и 48 студийни и статийни публикации в авторитетни национални, университетски и регионални периодични издания, в юбилейни сборници, както и в чуждестранна научна периодика. Научното амплоа се определя основно от нейните приноси в събитийната история – с акцент Консервативната партия и утвърждаването на държавните институции в Трета българска държава, генеалогията и просопографията.

Насочвам вниманието към генеалогията и просопографията с кратко предисловие. И най-беглият поглед върху развитието на генеалогията и просопографията в западноевропейската историография, или чрез Бюлетина на Международната конфедерация по генеалогия и хералдика (Bulletin de la Confédération Internationale de Généalogie et d'Héraldique) – в световен мащаб, ще предизвика извода, че българската научна мисъл в тази област на знанието е крайно изостанала. Причините безспорно са много. Една от тях е, че генеалогията беше заклеймена като буржоазна наука. След промените започна преодоляване на изоставането, но предимно от любители.

„Скок“ в академичната историопис направи доц. Гешева и това е основанието ми да подчертая приносния характер на труда „Фамилия графове Пеячевич между легендите и реалността (втората половина на XVII-XX век). Историко-генеалогично изследване“, с обем от 342 с., с карта на селищата и местата на събитията, приложения на 4 родословни таблици, издадена през 2012 г. тази книга бе високо оценена и удостоена с грамота от ръководството на БАН – за чест и на авторката, и на Института.

Предметът на изследването е твърде разгърнат. От историческа гледна точка географските граници са от Чипровци, т.е. от българските земи, през границите на Хабсбургската империя до днешните географски граници на държавите след разпадането на Югославия. От историко-хронологична гледна точка времевият диапазон е от XIV до XX век.

Предметно-логичните разрези се определят още и от историята на Чипровското въстание, обусловило миграцията на чипровчани след жестокото потушаване на въстанието, и от историко-демографския анализ на миграционните пътища на Пеячевичи след XVII в., включително тяхната социална роля и функции във вторите им родини, и от историко-архитектурната характеристика на дворците и парковете им, и от сепулкралната история (използвам термина за новото направление в историческата наука, защитен от немския докторант Дитер Шайдиг), и от хералдичната информация за фамилията. Разрезите, разбира се, не спират дотук.

Специално насочвам вниманието към генеалогията и просопографията на видните членове на графската фамилия Пеячевич. Първо за генеалогията. Като подход, търсещ зараждането, развитието и последствията на различните факти и събития, характерни за периода XVI-XIX век, то той пронизва целия труд на д-р Гешева. Ще каже някой – това е историческият подход. Да, но е обогатен с генеалогичния – в най-широк смисъл на понятието, защото самият предмет на изследване е генеалогията на графската фамилия Пеячевич. А класическата генеалогия разполага историята на рода, родовите клони и разклонения в съответното историческо време и географски ареал, както и мястото на рода и членовете на рода в социалния живот – било то политически, икономически, културен.

В този смисъл при д-р Гешева историческият анализ не е отделен от генеалогичния анализ, защото историята на кръвно-родствените връзки на Пеячевичите е вплетена в гражданската история на България, Балканите, Хабсбургската империя и пр. А като че ли най-точно ще бъде, ако се определи приложеният метод като историко-генеалогичен, който обаче е елемент на интердисциплинарната методология.

Думата дойде и за приноса на монографията от гледна точка на методологията. Самата тема „Фамилия графове Пеячевич между легендите и реалността (втората половина на XVII-XX век). Историко-генеалогично изследване” изисква интердисциплинарна методология. Разбира се, тя не би била осъществена без научната ерудиция и професионални умения, без езиковото богатство на д-р Гешева.

Освен историко-генеалогичния метод, тя привлича методите и резултатите на класическата генеалогия, историческата география, ономастиката, историческата демография, харалдиката, историята на архитектурата, историята на държавните институции в държавите, станали втора родина на Пеячевичите, която не може да бъде разкрита без историко-политологичния метод.

Твърде богат е научният инструментариум на авторката. И понеже много се заговори за модерното течение Case Study, иска ми се да подчертая, че „рисувайки” образа на рода и неговите членове, тя не ги поднася като обособени специфични родословни примери, а като неотменна част от социалното битие, дано не прозвучи пресилено – но бих казал като „плът” от живия някога социален организъм. Затова като четеш книгата, както и генеалогичните статии пред теб се разкрива цялата историческа панорама на голяма част от европейския свят, в който Пеячевичите не само че се множат от поколение на поколение, но и се реализират, при това някои от потомците с изявени роли в обществения живот.

Ще посоча още един приносен момент на книгата и статиите – богатството от исторически извори и библиография. Не мога да посоча с точност какъв е процентът, но в огромната част те щяха да останат неизвестни за нашата историческа мисъл, включително и за много от помощните исторически науки, ако не беше обнародвана монографията. Разбира се, д-р Гешева е имала добрия „попътен вятър”, за да се докосне де визу и с историческите извори, най-вече тези в хърватските архивни хранилища, и с чуждестранните публикации по темата, и с веществените „доказателства” за битието на Пеячевичи като гробищна архитектура, гербове, замъци и паркове и пр. Обнародвани в приложение, те визуализират представата и за живота на фамилията, и за самите веществени паметници.

Забележки към монографията не отправям, защото трудът е с безспорни приноси. И още..., защото при работата ми върху библиометрията на българската генеалогична мисъл узнах какви проблеми са преодолявани, колко е трудно да се надрасне провинциализма (терминът е въведен от А. Запрянова) в науката. Позволявам си само препоръката книгата да бъде представена сред по-широк кръг от хора, които правят и публикуват своите родословия. Многобройните рецензии, които съм правил последните години ми дават основание за подобна препоръка. Въпреки водещата в методологично отношение роля на списание „Родознание/Genealogia” много родоизследователи в страната все още не са „в крак” с повишените изисквания в тази област на знанието.

Същата препоръка отправям и за студийните публикации на доц. Гешева, които допълват отделни аспекти, разгледани в монографията. Те също са приноси, защото за първи път в научен оборот са анализите и изворите, върху които са изградени, като разкриват българското аристократично присъствие (колкото и оотносително да е понятието) в Европа.

Например статията „Ладислав и Теодор графове Пеячевич в политическия живот на Хърватия (1880-1883; 1903-1907 г.)”, публикувана в сборник „Държава, общество и култура на българи и хървати. VII-XXI век” (С., 2009, с.210-222) е посветена на двама от представителите на фамилия Пеячевич, , които са оставили забележима следа в хърватската история. И двамата са потомци на брата на Георги Пеячевич, Марко, който след разгрома на въстанието се установява в Славония (в земите на днешна Хърватия) и взема участие във войните на австрийците срещу Османската империя. Ладислав и Теодор достигат до най-престижната управленска позиция - бан. Благодарение на бан Ладислав Пеячевич е придобиването и присъединяването към хърватските земи на т.нар. Военна граница - територия от 16 166 кв.км, след което Гражданска Хърватия заедно със Славония нараства до 42 532 кв.км. С този акт е завършен процесът на интеграция на хърватските земи в рамките на Австро-Унгария.

Статията „Дора графиня Пеячевич – признатата и непозната”, публикувана в сб. „Историк със съдба на творец и преподавател. Сборник в чест на 60-годишнината на проф. дин Людмил Спасов” (Т. I, Велико Търново, 2009, с. 182-190) ми дава повод да подчертая умението на доц. Гешева да прилага културно-антропологичния подход, характерен за много от нейните изследвания. В случая е проследен животът и творческата дейност на най-известната през XIX век хърватска композиторка – Дора графиня Пеячевич. Показани са нейни връзки с интелектуалци от

тогавашното хърватско и европейско общество; представени са възгледите ѝ за мира и за войната, отношенията ѝ към обикновените хора.

Към този вид публикации прибавям и студията „Елизабета /Лила/ графиня Пеячевич и Екатерина Каравелова – интелектуалки и първи дами на своите общества” (Grofica Elizabeta \Lila\ Pejačević i Ekaterina Karavelova - intelektualke i prve dame u svojih društva – Zbornik radova Istaknute hrvatske I bugarske intelektualke u znanosti i umjetnosti. Zagreb, 2011, s.165-184). За добро е, че е обнародвана в престижно чуждо издание, но пък не ще достигне до българския специалист и любознателен читател. Авторката дава информация за позициите и приноса на две на пръв поглед твърде различни, но в същото време и близки по съдба жени, ярки представителки на българската и на хърватската държави. И двете са интелектуалки и общественички, благотворителки, съпруги на известни политици и държавници. Съпругът на Лила – Теодор граф Пеячевич, достига до най-високата по негово време управленска позиция в хърватската държава – бан. Известно е, че Петко Каравелов пък е няколко пъти министър и три пъти министър-председател на България. Въз основа на нови архивни документи от официален и личен произход е показан животът и съдбата на двете жени през призмата на обществената ангажираност, грижите им за дома, за семействата и децата. И двете дами имат своето място в обществото не само като съпруги на видни политици и държавници, но и като жени интелектуалки със собствен принос в културата, в изкуството и в обществения живот на България и Хърватия.

Историко-генеалогичният и културно-антропологичният подход на доц. Гешева проличава и в студията „Архивите, книгите, изобразителното изкуство и музиката в живота на фамилия графове Пеячевич” (сб. Европа в културното и политическото битие на българи и хървати (Europe in the Cultural and the Political Life of Bulgarian and Croats). С., 2014, с. 219-236). Докоснала се de visu до огромните зали и коридори в къщите и дворците им, до портретите на най-изявените членове, на съпругите и децата, до фамилните гробници, проектирани от най-видните архитекти и ред още писмени и веществени исторически извори авторката представя културния живот на фамилията. Като социално статукво тя е част от висшето хърватско общество графове Пеячевич, но като личности те оставят трайни следи в областта на изобразителното изкуство, музиката, литературата.

Любопитен, разбира се, и познавателен е фактът, че Графове Пеячевичи са първата фамилия в Славония, която създава частен архив. Семейните библиотеки пазят не по-малко от 5000 тома по история, география, литература, икономика, политика, статистика, множество речници, енциклопедии, справочници. Факт е, че и членове на фамилията Пеячевичи са творили. Трудовете и са повече от двадесет на брой, отпечатвани в продължение на два века - от началото на XVIII в. до 1909 г. От тях 11 са написани на латински език, 5 на немски, 4 на унгарски. Като научно статукво - четирима от авторите са били професори и преподаватели в различни учебни заведения в Буда, Тирнау, Виена, Любляна, Грац, Загреб; двама са имали духовен сан. Седем от творбите са с богословско-религиозно съдържание.

За отбелязване е и статията „Графовете Пеячевич” в списание „Наука” (С., 2014, № 3, с. 53-59), която разкрива най-важните инициативи на фамилията, но и особеностите в налагането и утвърждаването на Пеячевичи като част от аристократичното общество на австрийската империя.

В монографията и в статията „Босненско?-българското начало на фамилия Пеячевич” (Исторически преглед, кн. 3-4, 2010; с. 41-60) доц. Гешева аргументирано отговаря на дългогодишния спор на хърватски, унгарски, сръбски, български изследователи за родоначалието на Пеячевичи, разкривайки легендарните моменти в труда на Юлиан граф Пеячевич, дал основания за твърденията за босненския произход на рода.

За босненския период на фамилията е публикацията „Bugarsko razdoblje obitelji Pejačević” (ARTOS. Časopis za znanost, umjetnost i kultura. Broj 2 /2015 g. Osijek, Croatia :

<http://www.uaos.unios.hr/artos/index.php/hr/casopis/broj-2-2015>).

Генеалогичният подход е приложен в родословна таблица, която показва състоянието на династия Котроманичи към момента на предполагаемото включване на Парчия в събитията, както и връзката между отделните представители на рода Парчевичи-Пеячевичи. В отговор на дискусиата, за която стана въпрос по-горе, доц. Гешева подчерватава, че връзките на Парчевичи с династията на Котроманичите нямат реална историческа основа и имат по-скоро легендарен характер. Тя проследява също настаняването на родовете Парчевичи, Кнежевичи, Томагионовичи,

Пеячевичи в северозападните български земи и в района на Чипровци; налагането и утвърждаването им там; участието им в инициативи на последните български царе. Научен интерес представлява анализът на езика, бита, заниманията им по време на османското владичество, влиянието върху издигането на Чипровци като водещо в региона селище участието и разгрома на Пеячевичи в Чипровското въстание, напускането на родните земи и настаняването в района на днешните унгарски и хърватски територии.

В исторически и културно-антропологичен план е и статията „Благотворителни инициативи на българската фамилия Пеячевич в Хърватия” (Известия на Исторически музей Кюстендил. Том XVII. В. Търново, 2011, с. 187-194) Поднесените факти разкриват, че в периода XVIII – XX в. представители на фамилия Пеячевич се включват активно в политическия, общественя, социалния и културния живот на Хабсбургската империя. Сред тях се открояват известни книжовници, теолози, историци, военни дейци, политици, висши административни служители, дори двама банове на хърватската държава, по времето, когато тя е в рамките на Австро-Унгарската държава. Тъй като представители на фамилия Пеячевич винаги са били сред елита на хърватското общество в районите, където са живели, и тъй като това е въпрос на чест и достойнство за тях, то те неизменно се нареждат сред най-активните меценати, спомоществователи и дарители. Оригинално като подход в случая е, че благотворителността за графове Пеячевич се разглежда като философия, като начин на мислене и като начин на обществен живот. По-голямата част от представителите на рода имат принос при осъществяването на благотворителни инициативи от най-различен характер, като безспорно трябва да бъде отбелязана ролята им за утвърждаването и развитието на католическото образование и за укрепване престижа на францисканската католическа църква.

Доц. Гешева доразвива написаното в монографията чрез студията „За някои неизвестни и малко известни факти около живота и дейността на Георги Пеячевич” (Помощни исторически дисциплини. Т. VII. Евразийски хоризонти: Минало и настояще. Сборник в чест на проф. дин Валери Стоянов. С., 2012, 171-189). Твърде богато със значими обществено-полезни дейности и изяви е животоописанието на родения през 1655 г. в Чипровци Георги Пеячевич. Още преди избухване на Чипровското

въстание той води чета и през лятото на 1688 г. се присъединява към австрийските войски начело с ген. Ветерани. Участва в превземането на Оршова, а също и на други градове и крепости като Новиград (дн. Кладово в Сърбия), Браничево. Той води австрийските войски със своите български конни отряди при преминаването на р. Морава по пътя към България със задача прогонване на османските войски от района около Видин. В местността „Жеравица” стават най-големите сражения на въстаниците с турските войски, но са разгромени. След разгрома на въстанието Георги Пеячевич, братята му и други български четници отново се присъединяват към австрийските войски и воюват с тях няколко години. През 1715-1716 г. Георги Пеячевич е вицегубернатор на Бачки окръг. Това е записано на надгробния му паметник, използван от доц. Гешева *de visu*, както е с всички привлечени за анализа писмени и веществени документи.

Твърде любопитно ще нарека изследването с приносен характер „Фамилия Пеячевич и изграждането на нови селища в Хабсбургската империя (средата на XVIII – XIX в.) (сб. „Град и памет”, Пазарджик, 2012, с. 374-380). Любопитно, защото е представен един непознат за българската история начин на заселване на население и на създаване на нови селища, макар и свързан с обществено-икономическите условия и със социалните отношения в Хабсбургската империя, а по-късно и в Австро-Унгария. Приносното е, че за първи път се изяснява, че инициативата за създаване на тези селища произтича от фамилия Пеячевич. Показано е как фамилията устройва тези селища, как помага на населението, как се грижи за него, кога и защо нарушава правата му. При това в книгата този въпрос само е споменат, но не е разработен специално.

Потвърждение за интердисциплинарната методология на доц. Гешева е анализът в монографията и в статията „Императорските дипломи и грамоти на Парчевичи и Пеячевичи като извор за родословието и за дейността им” (Родознание/Genealogia, кн. 3-4/ 2012, с. 79-89). И с анализ, и с факсимилета са анализирани баронските дипломи на Петър Перчевич и на Георги Пеячевич. С това авторката обогатява извороведската методология, като разкрива каква важна и актуална информация може да се извлече от такъв вид документи – родословни сведения за семейството, за братята и сестрите на обдарявания човек, за съпругите и за децата; за неговите действия в полза на Хабсбургската империя; за заеманите длъжности. Умело е приложена и хералдическата методология, обусловена

от социалната практика в империята (и в Западноевропейския свят) - всеки, който получи титлата барон или граф, придобива право на личен семеен герб, а в документите са отразени сведения за герба, за символите, които той притежава и т.н., т.е. все данни за живота на Пеячевичи, които се представят за първи път в нашата книжнина.

Доразгънато е описанието за живота на Пеячевич и чрез студията „Свободните хърватски земи - новата родина на фамилия Пеячевич (края на XVII – първата половина на VIII в.), публикувано в сб. „Хървати и българи през вековете – история, култура, изкуство и език“ („Slobodne hrvatske zemlje – nova domovina obitelj Pejačević (kraj XVII – početak XVIII stoljeća)” - zbornik radova „Hrvati i bugari kroz stoljeća – povijest, kultura, umjetnost i jezik”, Zagreb, 2013, s. 73-98). Авторката прецизира с нов критичен анализ малкото документалните свидетелства за участието на фамилия Пеячевич в Чипровското въстание (1688 г.), в преселението на чипровските бежанци и в последвалия след това събития и проследява пътя на Пеячевичи от въстанието, през участието им във войната на Австрийската империя срещу османците, преселването им в Южна Унгария и в Славония и първите години от живота им в новата родина. С обогатена методология доц. Гешева чертае пътя на братята Пеячевичи – Георги, Марко, Иван и Никола, и семействата им. Научен интерес представлява запазеното виждане на Георги Пеячевич за тези години и събития. То е отразено в изложение до австрийския император Карл VI от 18 юни 1716 г. Изложението е публикувано на латински език от Л.Милетич през 1897 г. В него Пеячевич прави преценка на отминалите събития, споменава за свои участия в боеве и в различни мисии, отчита грешки на австрийската армия по отношение на българите и дава предложения за бъдещи действия. Критичният анализ позволява на доц. Гешева да твърди, че дадените от Г. Пеячевич сведения в голяма степен отговарят на действителността, което дава възможност да бъдат приети за достоверни и тези факти, за които няма категорична информация.

Нови факти са осветлени и за другите чипровски българи в Хърватия в колонията в Осиек. Почти всички се занимават с търговия на едро, а някои и с преводаческа или с друга административна работа. Много често влизат в бракове помежду си и така установяват трайни роднински връзки и поне няколко десетилетия пазят българското си народно самосъзнание. И братята Пеячевичи години наред живеят с надеждата, че ще успеят да се

върнат. Свободните хърватски земи стават тяхната нова родина, а те се вписват с достойнство в икономическия, военния, политическия, културния и религиозния живот на Австрийската империя.

Историко-генеалогичният подход на доц. Гешева е характерен и за студията „Двама късни представители на фамилия графове Пеячевич и връзките им с българите от края на XIX в.” (сборник: ”България и Балканите в сферата на европейските влияния през XIX – XXI век”. В.Търново, 2013, с. 76-83. (Bulgaria and the Balkans in the Sphere of European Influences. V. Tarnovo, 2013, p. 76-83). Предмет на изследване са двама от наследници на фамилия Пеячевич, свързани по различни начини с България. Никола граф Пеячевич е един от тримата генерали на фамилията. По време на битката при Кьониграц на 3 октомври 1866 г. загубва дясната си ръка. След това действащата армия и от август 1871 г. става адютант, а малко по-късно и главен адютант на император Франц Йозеф I. През 1874 г. е произведен в чин генерал. От лятото на 1886 г. е командант на Четвърти военен корпус в Будапеща. Според документалните свидетелства от това време има информация за среща и за взаимодействие с български офицери, един от които е ген. Рачо Петров. Другият наследник е Габриел граф Пеячевич, кандидат за български княз през 1886-1887 г. Критичният анализ е дал възможност на авторката да коригира твърдения в българската и в частност в хърватската история, че Габриел се кандидатира за български княз през 1879 г. заедно с Александър Батенберг.

Приемам, че научна цел на анализа „Obiteljji Pejačvić i Bugarska” – статия за Каталог от изложба „Likovna baština obiteljji Pejačević” (GLUO, Osijek, 2013, s. 255-266) е изясняването на неточните и противоречивите най-ранни сведения за предците на фамилия Пеячевич – родът Парчевич, обусловили и противоречиви твърдения в науката. Това е преданието за босненския произход на рода Парчевич и връзката с династията на Котроманичите. Критичният анализ на извора и генеалогичният подход на доц. Гешева е дал научната възможност да коригира грешки в дати и събития, свързани с фамилията, а в родословна таблица показва състоянието на династия Котроманичи към момента на предполагаемото включване на Парчия в събитията, както и връзката между отделните представители на рода Парчевичи-Пеячевичи. Тя изяснява и проблеми, свързани с процеса на усядане на Парчевичи-Пеячевичи в българските

територии; участието им във военни действия на българските владетели и в дипломатически мисии, разделянето им на родове в края на XV век, утвърждаването и налагането на тези родове в българските земи.

Новости се откриват и в изследването „Петър граф Пеячевич, хърватската държава и България” (сп. История/ History, кн. 2/2014, с. 127-139). Животоописанието на Петър граф Пеячевич го представя като интелектуалец, обществен деец, управител на именията на Пеячевичи в Нашице и в района в периода преди Втората световна война. По време на войната графът става един от известните хърватски дипломати, а след войната граф Пеячевич и неговото семейство емигрират в Аржентина, установяват се там и повече никога не се завръщат в Хърватия.

От приетите за печат и под печат статии и студии подчертавам като член на редколегията на сп. „Родознание/ Genealogia” изследването, което предстои да излезе в бр. 1-2 т.г. – „Родовите имена като източник на информация”. Приносно и първо по рода си, то обогатява българската генеалогична методология и изворознание. Чрез съпоставителен подход, на базата на направени генеалогични изследвания се разглеждат родовите имена при две фамилии Пеячевичи и Гешови. Анализът показва колко трайна е родовата памет, доколко се спазва традицията; кога новото време дава отражение върху рода и как се променят имената в резултат на събития. Имената при Пеячевичи показват и връзката с родоначалника, чувството за принадлежност към българския народ, а по-късно и стремежа на фамилията да се адаптира в новата социално-икономическа среда, в обществените кръгове, в политическата система.

С приносен характер са студиите „Семейните гробници на фамилия Пеячевич – места на памет според определението на Пиер Нора” – за сборник от балканистична конференция на тема „Балканите в Европа. Трансформация, модернизация, интеграция. XIX – XX в.” и „Между философията, историята и теологията: Петър Яков барон Пеячевич и Франц Ксавер барон Пеячевич” – за сборник от конференция „Традиции, постижения, перспективи на балканската културология”, проведена през юни 2014 г.

Безспорно за присъждане на академичното звание "Професор" на доц. д-р Йорданка Гешева е необходима оценка на цялостната научна

продукция на д-р Гешева. И в частност – трудовете по генеалогия и просопография, и при анализа, както се казва „по съвкупност”, оценката е положителна, защото нейните публикации са общо взето резултат от научната цел да изясни непроучени или частично проучени проблеми от нашата история. Например монографиите „Държавната институция Велико народно събрание. 1879-1911 г. Исторически аспекти” и „Парламентарните анкетни комисии по министерската отговорност. 1884-1923 г.” показват, че д-р Гешева не тръгва към доста разработените истории на партиите след Освобождението, а към осветляване на въпросите, свързани с историята на държавните институции. И сега може да се каже, че тя си остава водещ специалист в тази област на знанието. Като такъв тя участва в обучението на докторантите към секцията – двама немци, един китаец и японец, чрез лекциите по свободноизбираемия предмет на същата тема. А за приносния характер на посочените монографии красноречиво говорят рецензиите - не малко на брой.

В студии и статии д-р Гешева се връща към историята на Консервативната партия, но вече акцентите са отделни аспекти от нейния политически живот – например „Позицията на Консервативната партия към обединението на българския народ”, „Русия в политиката на Консервативната партия /1879-1886 г./”, „Съединистката идея в политиката на Консервативната партия /1879-1885 г./” и пр. Това показва и третата ѝ книга „Консерваторите, партията, личностите и изграждане на българската държава. 1879-1886 г.”, издадена миналата година.

Д-р Гешева участва с предговор, редакция и бележки към документалното издание „Хенри Левенсон. Политическите съдебни процеси в СССР през 1936-1937 г. Служебни доклади на един дипломат”, чиито съставители са Елена и Нина Левенсон. Посочвам изданието, защото то, както и някои от студиите и статиите показват професионалните умения в областта на документалистиката и изворознанието. Посочвам и статията „Социалнополитическа характеристика на избирателите и депутатите в Петото Велико народно събрание /1911 г./”, която откроява уменията на д-р Гешева да прилага историко-социологическия подход.

С приносния характер на предложения хабилитационен труд „Фамилия графове Пеячевич между легендите и реалността (втората

половина на XVII-XX век). Историко-генеалогично изследване”, както с монографичните, студийни и статийни публикации в българската и европейската историография д-р Гешева се доказва като учен в областта на историята и като водещ специалист в професионалното направление 05. 03. 21 „Документалистика, архивистика, палеография (вкл. историография и изворознание)”. Това ми дава основание да препоръчам на уважаемите членове на научното журието да присъдят на доц. д-р Йорданка Маринова Гешева академичната длъжност „Професор”.

20 април 2015 г.

Изготвил становището:

доц. д.и.н. Манчо Веков